

**UCHWAŁA NR XXXIII/188/2026
RADY MIEJSKIEJ W LIPSKU**

z dnia 24 czerwca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta
i Gminy Lipsko na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2026 r., poz. 662) w związku z art.17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2026 r., poz. 639) Rada Miejska w Lipsku uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych dla Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2030 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Lipsko.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Lipsku

Marcin Lenart

Załącznik do uchwały Nr XXXIII/188/2026
Rady Miejskiej w Lipsku z dnia 24 czerwca 2026 r.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2030

Gmina Lipsko

ul. 1 Maja 2

27-300 Lipsko

www.miasto-i-gmina-lipisko.pl

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipsku

ul.1 Maja 2,

27-300 Lipsko

<https://mgopslipisko.naszops.pl/>

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum

Polityki Społecznej

ul. Grzybowska 80/82

00-844 Warszawa

www.mcps.com.pl

MAZOWIECKIE
CENTRUM POLITYKI
SPOŁECZNEJ

Utila Sp. z o.o.

ul. Łotewska 17 lok. 01

03-918 Warszawa

www.utila.pl

Lipsko, 2026

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

SPIS TREŚCI

	Wykaz skrótów	4
1.	Wstęp	5
2.	Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych	6
3.	Diagnoza	7
3.1.	Charakterystyka miasta i gminy Lipsko	7
3.1.1.	Struktura społeczna	7
3.1.2.	Główne problemy społeczne	9
3.2.	Zasoby miasta i gminy Lipsko	13
3.2.1	Istniejące na terenie miasta i gminy Lipsko zasoby, podmioty i organizacje oraz usługi społeczne	13
3.2.2.	Usługi świadczone w środowisku	15
3.3.	Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych w podziale na obszary wsparcia	19
3.4.	Analiza potrzeb	19
3.4.1.	Potrzeby w zakresie świadczonych usług i usługi deficytowe	19
3.4.2.	Potrzeby podmiotów pomocy społecznej	19
3.4.3.	Przyczyny braku realizacji usług społecznych	20
4.	Plan rozwoju usług społecznych	21
4.1.	Osoby starsze	22
4.2.	Osoby z niepełnosprawnościami	23
4.3.	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	24
4.4.	Rodziny z dziećmi	25
5.	Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania	26
6.	Systemy monitorowania i oceny	32
6.1.	Wskaźniki rezultatu i produktu	32
6.2.	Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników	33
6.3.	Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja)	34
7.	Spis elementów graficznych	35

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
CIS – Centrum Integracji Społecznej
COM – Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne
CUS – Centrum Usług Społecznych
DDP – Dzienny Dom Pomocy
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny Plus
FEM – Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
GOPS – Gminny ośrodek pomocy społecznej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
JST – Jednostka samorządu terytorialnego
KIS – Klub Integracji Społecznej
KGW – Koło Gospodyń Wiejskich
LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych
MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NGO – Organizacja pozarządowa
NSP 2021 – Narodowy Spis Powszechny 2021
OW – Ośrodek wsparcia
OWES – Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej
OZPS – Ocena zasobów pomocy społecznej
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PES – Podmiot ekonomii społecznej
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
POW – Placówka opiekuńczo-wychowawcza
PS – Przedsiębiorstwo społeczne
PUP – Powiatowy urząd pracy
PWD – Placówka wsparcia dziennego
SPZOZ – Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
ŚDS – Środowiskowy dom samopomocy
UE – Unia Europejska
UTW – Uniwersytet trzeciego wieku
WTZ – Warsztaty terapii zajęciowej
ZAZ – Zakłady aktywności zawodowej
ZPO – Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy

1. WSTĘP

Niniejszy Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych na lata 2026-2030 stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy, wyzwania społeczno-demograficzne oraz ewolucję podejścia do prowadzenia polityki społecznej.

Przez wiele lat wsparcie z pomocy społecznej kierowane było głównie do osób zagrożonych wykluczeniem i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie zakresu jej oddziaływania na wszystkich mieszkańców lokalnych społeczności. Realizacja celów nowej polityki społecznej wymaga integracji działań różnych systemów, takich jak pomoc społeczna, ochrona zdrowia, edukacja czy ekonomia społeczna oraz planowania opartego na diagnozie potrzeb. Kluczowym założeniem Planu jest rozwój usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako uzupełnienia dla opieki instytucjonalnej, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości wyboru najbardziej odpowiedniej formy wsparcia przez mieszkańców.

Plan odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w szczególności związane ze starzeniem się społeczeństwa oraz rosnącym zapotrzebowaniem na usługi wspierające codzienne funkcjonowanie. Uwzględnia również potrzeby dzieci i rodzin, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz osób w kryzysie bezdomności.

KONCEPCJA OPRACOWANIA PLANU

Plan został opracowany przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z ekspertami zewnętrznymi. Podstawą jego przygotowania była diagnoza lokalnych potrzeb oraz analiza dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym Strategii rozwoju usług społecznych, Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego oraz dokumentów powiatowych i gminnych.

Dokument składa się z części diagnostycznej i wdrożeniowej. Pierwsza obejmuje analizę sytuacji społecznej, identyfikację problemów oraz inwentaryzację zasobów lokalnych. Druga zawiera kierunki działań w kluczowych obszarach wsparcia, analizę kosztów oraz system monitorowania i oceny realizacji Planu.

W procesie opracowania dokumentu uwzględniono również wnioski z warsztatów diagnostyczno-strategicznych, które odbyły się w dniu 26.11.2025 r. z udziałem przedstawicieli MGOPS Lipsko, przedstawicieli urzędu, oświaty, służby zdrowia, KGW, SPZPOZ, Rady Gminy, ZPO, Biblioteki Pedagogicznej, Komendy Powiatowej Policji, Rady Seniorów, COM oraz WTZ Lipsko.

Realizacja Planu ma na celu rozwój dostępnych i zintegrowanych usług środowiskowych, wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia, a w konsekwencji poprawę jakości życia mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, rodzin z dziećmi oraz osób w kryzysie bezdomności.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

Powiązanie celów strategicznych z dokumentami krajowymi i regionalnymi jest istotne dla zapewnienia spójności działań rozwojowych oraz efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów. Umożliwia to lepsze dostosowanie lokalnych inicjatyw do priorytetów krajowych i wojewódzkich, co sprzyja zwiększeniu skuteczności podejmowanych działań oraz ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych. Poniższa **Tabela 1** przedstawia zestawienie celów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko z celami Strategii Rozwoju Usług Społecznych – polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Mazowieckiego na lata 2023-2025 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lipskim na lata 2021-2030.

Ponadto, Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029 został opracowany zgodnie z Ogólnopolskimi Wytycznymi Tworzenia Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, co zapewnia jego spójność z krajowymi standardami planowania i realizacji polityki społecznej.

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku)	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029 są zgodne z: • Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu • Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności • Cel strategiczny 4. Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi
Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029 są zgodne z: • Cel 1. Tworzenie systemu wsparcia dla rodzin i dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami oraz otoczenia tych rodzin wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez rozwój usług środowiskowych. • Cel 2. Włączanie osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe w środowisku lokalnym. • Cel 3. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług realizowanych na rzecz seniorów oraz ich opiekunów. • Cel 4. Poprawa dobrostanu osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez zapewnienie dostępu do zróżnicowanych form pomocy i wsparcia oraz zapobieganie ich stygmatyzacji i wykluczeniu.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lipskim na lata 2021-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2031 są zgodne z poniższymi celami strategicznymi: • Podnoszenie jakości usług w ramach pomocy społecznej; • Działania z zakresu pieczy zastępczej; • Rozwój usług opiekuńczych i integracyjnych; • Zapobieganie problemom społecznym.

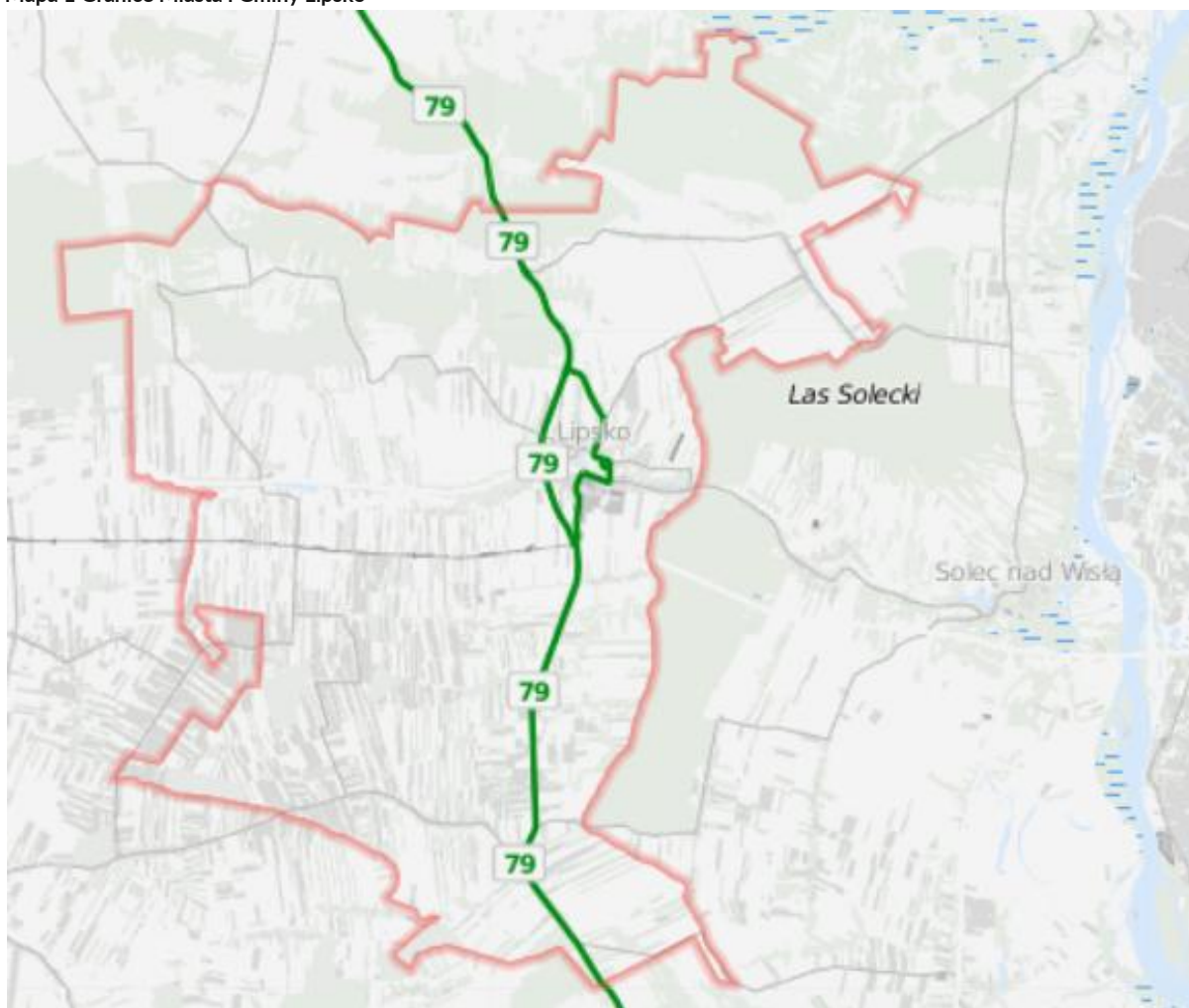
Źródło: opracowanie własne

3. DIAGNOZA

3.1.CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY LIPSKO

Miasto i Gmina Lipsko położona jest w południowo – wschodnim krańcu województwa mazowieckiego w dolinie rzeki Krępanki. Powierzchnia Miasta i Gminy Lipsko wynosi 135,2 km² w tym: miasto 15,7 km², gmina 119,5 km² i graniczy z gminami: Sienno, Ciepielów, Chotcza, Solec nad Wisłą i Tarłów (województwo Świętokrzyskie). W większości teren jest wyżynny przylegający do niziny Krępanki. Lasy zajmują powierzchnie 1586 ha pozostałe to użytki rolne wykorzystywane głównie pod uprawę owoców, warzyw i zbóż. Układ komunikacyjny w mieście i gminie Lipsko tworzą: droga krajowa nr 79 relacji Warszawa – Kozienice – Lipsko – Sandomierz – Tarnobrzeg – (ok. 19 km na terenie gminy) oraz droga wojewódzka nr 747 relacji Iłża – Lipsko – Solec nad Wisłą – Opole Lubelskie – Bełżyce (dł. ok. 9 km w granicach gminy). Obie te drogi tworzą równoleżnikowo – południkowy układ krzyżowy przecinający się w mieście Lipsku pełniący funkcję tranzytowe, ogólne, miejskie, lokalne oraz dojazdowe. **Mapa 1** ilustruje położenie gminy Lipsko.

Mapa 1 Granice Miasta i Gminy Lipsko

Źródło: System Informacji Przestrzennej Lipsko

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2024 roku liczba ludności miasta Lipsko wyniosła 10 365 osób. W strukturze ludności nieznacznie przeważały kobiety, których było o 164 więcej niż mężczyzn. Analiza zmian demograficznych w latach 2022–2024 wskazuje na ogólny spadek liczby mieszkańców o 2,01%. W tym samym okresie liczba kobiet zmniejszyła się z 5 149 do 5 066 osób, tj. o 1,61%, natomiast liczba mężczyzn spadła z 5 023 do 4 902

osób, co oznacza spadek o 2,41%. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności w latach 2022-2024 przedstawia **Tabela 2**.

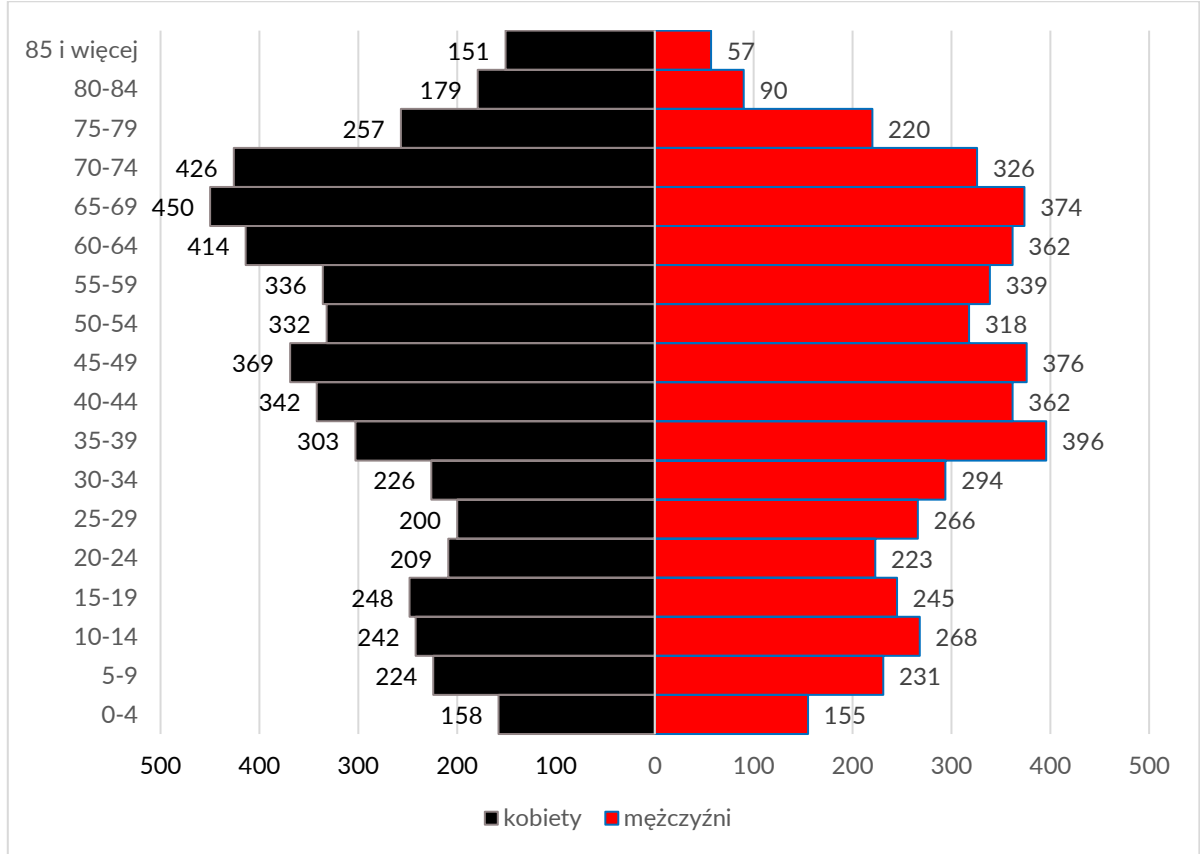
Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024

Liczba ludności ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
10 172	10 051	10 365	5 023	4 958	4 902	5 149	5 093	5 066

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2024 roku najliczniejszą grupę mieszkańców Lipska stanowiły osoby w wieku 65-69 (824 osoby) oraz 60-64 (776 osób). Poniżej progu 300 mieszkańców znalazły się dwie grupy: osoby w wieku 80-84 (269) oraz 85 i więcej (208). W grupach wiekowych z przedziału 20-49 (oprócz 15-19 z niewielką przewagą kobiet – o 3) przeważała liczba mężczyzn, natomiast w grupach powyżej 60 roku życia dominowała liczba kobiet. Szczegółowe dane dotyczące liczby mieszkańców Lipska w podziale na płeć oraz grupę wieku w 2024 roku przedstawia poniższy **Wykres 1**.

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie Lipsko charakteryzuje się tendencją wzrostową. W latach 2022-2024 odnotowano wzrost o 10,48%. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 41,1 osoby w wieku poprodukcyjnym. W przypadku salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców Lipska widoczne jest pogłębienie jego ujemnych wartości (od -4,6 w 2022 roku do -7,5 w 2024). Szczegółowe

dane dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego oraz salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przedstawia poniższa **Tabela 3**.

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ¹		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
37,2	38,7	41,1	-4,6	-4,7	-7,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najliczniejszą grupę mieszkańców Lipska pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie i policealne (33,27%). Nieco mniejszą grupą są osoby o wykształceniu wyższym (19,85%) oraz zasadniczym zawodowym lub branżowym (19,39%). Najmniejsza liczba osób posiada wykształcenie gimnazjalne (2,08%) oraz podstawowe nieukończone (2,59%). Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców gminy Lipsko w 2021 roku przedstawia **Tabela 4**.

Tabela 4. Poziom wykształcenia

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	2 034	19,85%
Średnie i policealne	3 410	33,27%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	1 987	19,39%
Gimnazjalne	213	2,08%
Podstawowe	1 142	11,14%
Podstawowe nieukończone	265	2,59%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W 2024 roku w Lipsku zarejestrowanych było 427 osób bezrobotnych, co stanowiło 7,80% liczby mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym. W porównaniu do roku 2022 odnotowano spadek o 0,40 p.p. W przypadku mężczyzn odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 0,09p.p. liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, natomiast w przypadku kobiet odnotowano spadek o 0,80 p.p. Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia w gminie Lipsko w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 5**.

Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	470	455	427	8,20%	8,07%	7,80%
Mężczyźni	262	258	247	8,22%	8,26%	8,13%
Kobiety	208	197	180	8,19%	7,83%	7,39%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Lipsku w 2024 roku było bezrobocie. Świadczenia z tego tytułu otrzymało 191 osób, co stanowi 1,92% ogólnej liczby mieszkańców. Kolejnymi często występującymi powodami były: ubóstwo (182 osoby), niepełnosprawność (128 osób) oraz długotrwała lub ciężka choroba (168 osób). W porównaniu do 2022 roku odnotowano wzrost liczby przyznawanych świadczeń z powodu ubóstwa (o 0,13 p.p.), bezdomności (o 0,01 p.p.), potrzeby ochrony macierzyństwa (o 0,06 p.p.), bezrobocia (o 0,02 p.p.), niepełnosprawności (o 0,22 p.p.), długotrwałej lub ciężkiej choroby (o 0,38%), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (o 0,61 p.p.)

¹ Migracje na pobyt stały poza jednostkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

W przypadku wszystkich pozostałych powodów liczba osób otrzymujących świadczenia pomocy społecznej utrzymała się na tym samym poziomie lub uległa zmniejszeniu.

Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie Lipsko w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 6**.

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ubóstwo	173	196	182	1,70%	1,95%	1,83%
Bezdomność	0	0	1	0,00%	0,00%	0,01%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	97	94	101	0,95%	0,94%	1,01%
- w tym wielodzietność	86	83	84	0,85%	0,83%	0,84%
Bezrobocie	193	212	191	1,90%	2,11%	1,92%
Niepełnosprawność	108	113	128	1,06%	1,12%	1,28%
Długotrwała lub ciężka choroba	133	149	168	1,31%	1,48%	1,69%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	93	120	152	0,91%	1,19%	1,52%
- w tym rodziny niepełne	34	34	59	0,33%	0,34%	0,59%
- w tym rodziny wielodzietne	56	50	42	0,55%	0,50%	0,42%
Przemoc domowa	1	0	0	0,01%	0,00%	0,00%
Alkoholizm	23	16	19	0,23%	0,16%	0,19%
Narkomania	0	1	0	0,00%	0,01%	0,00%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	1	2	0,00%	0,01%	0,02%
Zdarzenie losowe	4	2	2	0,04%	0,02%	0,02%
Sytuacja kryzysowa	2	0	0	0,02%	0,00%	0,00%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	1	0	0	0,01%	0,00%	0,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Zarówno liczba osób, jak i liczba rodzin otrzymujących świadczenia pomocy społecznej uległa zwiększeniu w latach 2022-2024. W przypadku liczby osób odnotowano wzrost o 15,97% z poziomu 238 osób w 2022 roku do 276 w 2024 roku. Biorąc pod uwagę rodziny objęte wsparciem w postaci świadczeń, ich liczba zwiększyła się o 24,84%, natomiast znacznie zmniejszyła się liczba rodzin otrzymujących pomoc udzielaną w ramach pracy socjalnej. Wartości spadły z poziomu 129 osób w 2022 roku do 19 w 2024 roku (spadek o 85,27%). Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 7**.

Tabela 7. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	238	262	276	161	178	201
w tym:						
Świadczenia pieniężne	118	123	117	117	122	117
Świadczenia niepieniężne	127	161	167	69	97	105
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	238	262	276	161	178	201
Pomoc udzielana w ramach pracy socjalnej	X	X	X	129	30	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

W latach 2022-2024 w mieście i gminie Lipsko odnotowano wzrost liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Liczba osób objętych wsparciem zwiększyła się z 238 do 276, a liczba rodzin z 161 do 201. Jednocześnie wartość wypłaconych świadczeń wzrosła ponad dwukrotnie - z poziomu 434 972 zł w 2022 r. do 906 398 zł w 2024 r.

Największą część wydatków stanowiły zasiłki stałe, których wartość wzrosła z 241 746 zł do 381 368 zł przy utrzymującej się liczbie beneficjentów. Zwiększała się również liczba osób korzystających z pomocy w formie posiłków (z 109 do 127 osób), a wydatki na ten cel wzrosły z 71 475 zł do 129 776 zł.

Najbardziej dynamiczny wzrost odnotowano w przypadku usług opiekuńczych - liczba korzystających wzrosła z 15 do 25 osób, natomiast wydatki zwiększyły się z 20 388 zł do 305 062 zł (**Tabela 8**).

Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	238	262	276	161	178	201	434 972	501 946	906 398
W tym:									
Zasiłki stałe	41	44	42	41	44	42	241 746	248 967	381 368
Zasiłki okresowe	24	26	24	24	26	24	44 190	52 277	39 864
Posiłek	109	122	127	52	59	63	71 475	108 590	129 776
Usługi opiekuńcze – ogółem	15	24	25	15	24	25	20 388	26 096	305 062
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	56	53	0	X	X	X
Praca socjalna	X	X	X	129	30	19	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

3.2. ZASOBY MIASTA I GMINY LIPSKO

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE MIASTA I GMINY LIPSKO ZASOBY, PODMIOTY I ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

EDUKACJA I OŚWIATA

Na terenie Miasta i Gminy Lipsko funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- A. Publiczne szkoły podstawowe
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Długowoli,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Krępie Kościelnej,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Lipsku,
 - Publiczna Szkoła Podstawowa w Woli Soleckiej.
- B. Publiczne przedszkola samorządowe
 - Publiczne Przedszkole Samorządowe w Lipsku,
 - Publiczne Przedszkole Samorządowe w Długowoli,
 - Publiczne Przedszkole Samorządowe w Krępie Kościelnej.
- C. Pozostałe placówki wychowania przedszkolnego
 - Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Bajkolandia” w Lipie Miklas, współfinansowany przez Miasto i Gminę Lipsko.

Ponadto przy Publicznej Szkole Podstawowej w Woli Soleckiej funkcjonują dwa oddziały przedszkolne. Placówki w Długowoli i Krępie Kościelnej działają w ramach zespołów placówek oświatowych, obejmujących szkołę podstawową oraz przedszkole samorządowe.

W mieście i gminie funkcjonuje również Uniwersytet Trzeciego Wieku Powiatu Lipskiego.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

W 2024 roku Miasto i Gmina Lipsko pozyskała dofinansowanie w wysokości 2 830 377,60 zł w ramach programu „Aktywny Maluch 2022–2029” finansowanego ze środków Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Projekt zakładał utworzenie Miejsko-Gminnego Żłobka w Lipsku z 40 miejscami opieki dla dzieci do lat 3. W ramach inwestycji przewidziano dostosowanie budynku Przedszkola Samorządowego do potrzeb funkcjonowania żłobka.

OCHRONA ZDROWIA

Zadania Miasta i Gminy Lipsko w zakresie ochrony zdrowia realizowane są za pośrednictwem Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Lipsku, będącego gminną jednostką organizacyjną. Zakład zapewnia mieszkańcom dostęp do podstawowych świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

W strukturze Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej funkcjonują następujące placówki:

- Przychodnia Zdrowia w Lipsku,
- Ośrodek Zdrowia w Maruszowie.

Działalność zakładu stanowi istotny element lokalnego systemu ochrony zdrowia, zapewniając mieszkańcom gminy dostęp do podstawowych usług medycznych.

JEDNOSTKI POZARZĄDOWE

Na terenie Miasta i Gminy Lipsko funkcjonują organizacje społeczne, wychowawcze, ratownicze, turystyczne oraz sportowe, które prowadzą działalność na rzecz mieszkańców gminy. Do organizacji działających na terenie gminy należą:

- Związek Strzelecki „Strzelec” Organizacja Społeczno-Wychowawcza;
- Związek Harcerstwa Polskiego;
- Zarząd Oddziału Miejsko-Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP;
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – Oddział w Lipsku;
- Uczniowskie Kluby Sportowe działające w:
 - Lipsku,
 - Długowoli,
 - Krępie Kościelnej.

Organizacje te realizują działania w zakresie edukacji, wychowania, kultury, sportu, turystyki, bezpieczeństwa publicznego oraz integracji społecznej, stanowiąc ważny element życia społecznego Miasta i Gminy Lipsko.

POMOC SPOŁECZNA

W Lipsku znajduje się jeden podmiot gminny obejmujący wsparciem wybrane grupy społeczne, którym jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, zlokalizowany przy ul. 1 Maja 2 w mieście Lipsko. Realizuje on działania na rzecz większości grup społecznych.

Liczba personelu w ośrodku zmniejszyła się w badanym okresie – z 20 do 16 osób. Nieznacznie zmaląa także liczba personelu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców – od 1,76 do 1,45. Szczegółowe informacje dotyczące Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Lipsko w latach 2022-2024 przedstawia Tabela 9.

Tabela 9. Podstawowe informacje o Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipsku

Informacja	2022	2023	2024
Lokalizacja (miasto/wieś)	miasto	miasto	miasto
Liczba miejsc	X	X	X
Liczba osób korzystających	X	X	X
Liczba personelu	20	16	16
Liczba personelu w przeliczeniu na etaty	17,87	14,50	14,50
Liczba personelu w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	1,76	1,44	1,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-06

Na terenie Miasta i Gminy Lipsko funkcjonują instytucje realizujące zadania z zakresu wsparcia społecznego, opieki, rehabilitacji oraz resocjalizacji dzieci i młodzieży:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Lipsku, zlokalizowany przy ul. Zwoleńskiej 14, prowadzący działania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Szymanowie (Szymanów 22), zapewniający opiekę, wsparcie wychowawcze oraz działania terapeutyczne dla dzieci i młodzieży wymagających specjalistycznej pomocy.

Instytucje te stanowią element lokalnego systemu pomocy społecznej, wspierając osoby zagrożone wykluczeniem społecznym oraz ich rodziny.

Ponadto mieszkańcy gminy Lipsko korzystają również z usług oferowanych przez jednostki powiatowe:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku - jednostka organizacyjna pomocy społecznej na szczeblu powiatowym;
- Dom Pomocy Społecznej w Lipsku – placówka posiada 105 miejsc, a w 2024 roku korzystało z niej 111 osób. W 2024 roku w domach pomocy społecznej ogółem przebywało 6 mieszkańców gminy Lipsko, która z tego tytułu opłacała pobyt na kwotę 194 199 zł, co w przeliczeniu na jedną osobę stanowiło koszt 32 366,50 zł;
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Lipsku "Słoneczny Dom";
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Łaziskach "Dworek Uroczysko";
- Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Lipsku;
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Solcu nad Wisłą;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lipsku;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci Nr 1” w Lipsku;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci Nr 2” w Lipsku;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom dla Dzieci Nr 3” w Lipsku;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Hucie im. Kawalerów Orderu Uśmiechu.

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

Na terenie Miasta i Gminy Lipsko funkcjonuje zróżnicowany system wsparcia społecznego, obejmujący usługi i działania skierowane do osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób z zaburzeniami psychicznymi oraz rodzin z dziećmi.

Wsparcie osób starszych realizowane jest m.in. poprzez usługi opiekuńcze i sąsiedzkie w miejscu zamieszkania, teleopiekę, opiekę wytchnieniową, dożywianie, pomoc świadczoną przez domy pomocy społecznej, pracę socjalną oraz działalność organizacji i inicjatyw społecznych, takich jak Koła Gospodyń Wiejskich, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Bank Żywności czy program Ogólnopolska Karta Seniora.

Osoby z niepełnosprawnościami mogą korzystać z usług opiekuńczych, asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej, wsparcia żywnościowego, pracy socjalnej oraz specjalistycznych form rehabilitacji społecznej i zawodowej, w tym uczestnictwa w Warsztacie Terapii Zajęciowej oraz działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Lipsku.

Wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmuje dostęp do poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, ośrodków wsparcia, środowiskowych domów samopomocy, usług opieki wytchnieniowej, domów pomocy społecznej, poradni leczenia uzależnień, opieki psychiatrycznej oraz pracy socjalnej.

System wsparcia dziecka i rodziny opiera się na pracy socjalnej, działaniach asystenta rodziny, dostępie do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego, terapii, warsztatów oraz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. Istotną rolę odgrywają również instytucje edukacyjne, wychowawcze, kulturalne i sportowe, w tym placówki oświatowe, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Zakład Doskonalenia Zawodowego, Lipskie Centrum Kultury, biblioteki oraz organizacje społeczne, takie jak Związek Harcerstwa Polskiego.

Uzupełnieniem systemu wsparcia są instytucje, organizacje pozarządowe i grupy społeczne działające na terenie gminy, które poprzez swoje działania przyczyniają się do integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz poprawy jakości życia lokalnej społeczności.

Tabela 10 przedstawia główne formy wsparcia realizowane na terenie Miasta i Gminy Lipsko na rzecz osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, osób doświadczających kryzysu zdrowia psychicznego oraz osób zagrożonych bezdomnością. Zawiera informacje dotyczące zakresu świadczonych usług, skali udzielanego wsparcia, podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację oraz zasobów kadrowych zaangażowanych w wykonywanie zadań.

Tabela 10. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki w 2024 roku

Grupa objęta wsparciem	Formy wsparcia świadczone w środowisku	Wymiar świadczonych usług	Podmiot odpowiedzialny za realizację usługi	Liczba personelu
Osoby starsze	- Program Korpus Wsparcia Seniorów - Karta Seniora - Dodatki mieszkaniowe	- Usługi sąsiedzkie: Wsparciem objęto 11 osób; zakres: pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb, opieka higieniczno-pielęgnacyjna, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. - Opaski bezpieczeństwa: wsparciem objęto 11 osób; opieka na odległość z systemem alarmowym centrali. - Dodatki mieszkaniowe: wydatkowano 333 tys. zł w dziale Pomoc Społeczna.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) w Lipsku	Pracownicy socjalni MGOPS
Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty	Wsparciem objęto 11 osób (w tym 4 ze znacznym stopniem i niepełnosprawnością sprzężoną, 7 ze znacznym stopniem); wydatkowano 249 631,15 zł (plus koszty obsługi)	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) w Lipsku	Pracownicy socjalni MGOPS
	Zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne	Brak danych		
	Świadczenie „Za życiem”	Brak danych		
	Opieka wytchnieniowa	Wsparciem objęto 6 osób (4 w formie dziennej, 2 w całodobowej w placówce „Dom Seniora” w Kijance); wydatkowano 45 998,50 zł.		
Rodziny z dziećmi	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	Brak danych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) w Lipsku	Pracownicy socjalni MGOPS
	Świadczenie rodzicielskie	Brak danych		
	Zasiłki rodzinne	Łączny koszt świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w dziale 855 wyniósł 6,36 mln zł.		
	Posiłek w domu i w szkole	Pomocą objęto 170 osób (w tym 118 dzieci i 4 dorosłych w formie posiłków oraz 48 osób w formie świadczenia pieniężnego); wydatkowano 129 775,60 zł.		

Grupa objęta wsparciem	Formy wsparcia świadczone w środowisku	Wymiar świadczonych usług	Podmiot odpowiedzialny za realizację usługi	Liczba personelu
	Asystent rodziny	Wsparcie dla 16 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej.		
	Pieczna zastępcza	Współfinansowanie pobytu 13 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; wydatkowano 167 214,88 zł.		
	Asystent rodziny – „Za życiem	Brak danych		
	Karta Dużej Rodziny	Wydano 31 Kart Dużej Rodziny.		
	Stypendia szkolne	Pomoc materialna o charakterze socjalnym: wypłacono stypendia dla 46 uczniów (w ramach zadań MGOPS) oraz 64 uczniom (w ramach programu edukacyjnego gminy).		
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Poradnia zdrowia psychicznego	Brak danych	- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej (SPZPOZ) w Lipsku / SPZZOZ - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lipsku	Kadra całego SPZPOZ: 7 lekarzy (5 internistów, 2 pediatrów), 5 pielęgniarek, 1 położna, 1 higienistka.
	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	Brak danych		
	Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	Brak danych		
Osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością	Program Lipskoaktywni	Brak danych	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) w Lipsku	Pracownicy socjalni MGOPS
	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa	Podprogram 2023: Z pomocy skorzystało 409 osób z 182 rodzin; obejmował paczki żywnościowe oraz warsztaty włączenia społecznego (kulinarne, zdrowego żywienia).		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP DOCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

W dniu 26 listopada 2025 r. przeprowadzono warsztaty diagnostyczne z udziałem przedstawicieli instytucji pomocy społecznej oraz lokalnych interesariuszy. Analiza sytuacji społecznej pozwoliła na identyfikację najważniejszych problemów i potrzeb wybranych grup mieszkańców Miasta i Gminy Lipsko.

3.4. ANALIZA POTRZEB

3.4.1. POTRZEBY W ZAKRESIE ŚWIADCZONYCH USŁUG I USŁUGI DEFICYTOWE

W trakcie warsztatów zidentyfikowano potrzebę dalszego rozwoju usług społecznych świadczonych na terenie Miasta i Gminy Lipsko. Za szczególnie istotne uznano zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, rozwój programów wspierających osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie ciągłości realizowanych programów rządowych, takich jak usługi asystenckie, opieka wytchnieniowa czy usługi sąsiedzkie.

Do najczęściej wskazywanych usług deficytowych należą usługi transportu społecznego dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, rozwój wolontariatu lokalnego, wsparcie psychologiczne i terapeutyczne, a także usługi wspierające zdrowie psychiczne dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

W perspektywie długoterminowej uczestnicy warsztatów wskazali potrzebę rozwoju dziennych form wsparcia, w tym domu dziennego pobytu dla seniorów, świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży oraz usług sprzyjających aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3.4.2. POTRZEBY PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

POTRZEBY INFRASTRUKTURALNE

Wnioski z warsztatów wskazują na konieczność dalszego dostosowywania infrastruktury publicznej do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez likwidację barier architektonicznych. Zidentyfikowano również potrzebę utworzenia nowych przestrzeni służących realizacji usług społecznych, w tym miejsca spotkań dla seniorów, świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży oraz mieszkań wspomaganych i treningowych.

Uczestnicy warsztatów podkreślali również potrzebę rozwoju infrastruktury służącej świadczeniu usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych oraz tworzenia miejsc umożliwiających integrację społeczną mieszkańców.

POTRZEBY KADROWE

W obszarze kadrowym wskazano na potrzebę zwiększenia dostępności specjalistów świadczących usługi społeczne i zdrowotne, w szczególności psychologów, psychoterapeutów, rehabilitantów, opiekunów osób niesamodzielnych oraz asystentów rodzin i osób z niepełnosprawnościami.

Podkreślono także znaczenie systematycznego podnoszenia kwalifikacji pracowników instytucji pomocy społecznej oraz rozwijania współpracy międzyinstytucjonalnej. Za istotne uznano organizowanie szkoleń z zakresu interwencji kryzysowej, koordynacji usług społecznych, pracy z osobami w kryzysie zdrowia psychicznego oraz skutecznej wymiany informacji pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej.

3.4.3. PRZYCZYNY OGRANICZEŃ REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Do najważniejszych barier należą ograniczone możliwości finansowe samorządu, wysokie koszty tworzenia i utrzymania nowych usług oraz brak stabilnych źródeł finansowania niektórych działań realizowanych w oparciu o programy czasowe i projektowe.

Istotnym problemem jest również niedobór specjalistów, w szczególności lekarzy specjalistów, psychologów, psychoterapeutów, rehabilitantów i pracowników opieki. Zjawisko to wynika m.in. z trudności w pozyskiwaniu kadry do pracy na terenach mniejszych gmin.

Na ograniczoną dostępność usług wpływa także rozproszenie osadnicze gminy i związane z nim problemy transportowe, utrudniające mieszkańcom korzystanie z dostępnych form wsparcia.

Uczestnicy warsztatów zwrócili ponadto uwagę na potrzebę usprawnienia współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji i bezpieczeństwa publicznego. Wskazano również na potrzebę zwiększenia poziomu wiedzy mieszkańców na temat dostępnych usług oraz wzmacniania aktywności społecznej i obywatelskiej.

Wśród kierunków dalszego rozwoju systemu usług społecznych wskazano możliwość integracji usług świadczonych na rzecz mieszkańców poprzez rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej oraz wykorzystanie modelu koordynacji usług społecznych na poziomie lokalnym.

4. PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców miasta i gminy Lipsko, z jakimi mierzą się lokalne instytucje, stanowiły podstawę opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych na lata 2026-2029. Głównym celem Planu jest:

Zwiększenie dostępności usług wspierających niezależne życie osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój usług opiekuńczych, asystenckich, rehabilitacyjnych, transportowych oraz mieszkalnictwa wspomaganego.

Realizacja celu głównego będzie możliwa dzięki wdrożeniu celów szczegółowych, opracowanych z myślą o konkretnych grupach odbiorców wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich zestawienie.

Osoby starsze	• Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa seniorów poprzez rozwój lokalnych usług opiekuńczych, zdrowotnych i aktywizacyjnych.
Osoby z niepełnosprawnościami	• Zwiększenie samodzielności oraz możliwości niezależnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.
Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	• Zwiększenie dostępności do specjalistów oraz rozwój infrastruktury wspierającej.
Rodziny z dziećmi	• Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców oraz uatrakcyjnienie infrastruktury edukacyjno-kulturalnej i opiekuńczej.

W kolejnej części przedstawiono zestaw działań przyporządkowanych do poszczególnych celów szczegółowych, uporządkowanych według obszarów wsparcia. Dla każdego działania określono planowany okres realizacji, jednostki odpowiedzialne za wdrożenie, szacunkowe koszty oraz potencjalne źródła finansowania.

4.1.OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
1. Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa seniorów poprzez rozwój lokalnych usług opiekuńczych, zdrowotnych i aktywizacyjnych.	1.1. Rozwój usług sąsiedzkich.	2026-2029	MGOPS, organizacje pozarządowe (NGO), KGW, Rada Seniorów
	1.2. Dążenie do utworzenia Domu Dziennego Pobytu oraz Klubu Seniora.	2026-2029	Urząd Miejski, MGOPS
	1.3. Organizacja spotkań z dzielnicowymi na temat oszustw.	2026-2029	Komenda Powiatowa Policji (KPP), Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW), MGOPS

4.2. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
2. Zwiększenie samodzielności oraz możliwości niezależnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.	2.1. Kontynuacja Asystenta Osoby Niepełnosprawnej.	2026-2029	MGOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	2.2. Kontynuacja opieki wytchnieniowej.	2026-2029	MGOPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	2.3. Rozwój usług sąsiedzkich.	2026-2029	MGOPS
	2.4. Kontynuacja usług opiekuńczych.	2026-2029	MGOPS
	2.5. Zwiększenie zasięgu i dostępności opasek bezpieczeństwa.	2026-2029	MGOPS
	2.6. Uruchomienie i koordynacja lokalnego wolontariatu.	2026-2029	MGOPS, lokalne szkoły, NGO

4.3.OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
3. Zwiększenie dostępności do specjalistów oraz rozwój infrastruktury wspierającej.	3.1. Uruchomienie terapii rodzinnej oraz Punktów Interwencji Kryzysowej.	2026-2029	PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
	3.2. Utworzenie świetlicy środowiskowej oraz klubu samopomocy.	2026-2029	GOPS, Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS), Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ)
	3.3. Uruchomienie bezpłatnych usług transportowych.	2026-2029	Urząd Miejski
	3.4. Wdrożenie domowych wizyt psychiatrycznych.	2026-2029	Poradnia Zdrowia Psychicznego, Szpital
	3.5. Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej	2026-2029	Starostwo Powiatowe, PCPR, NGO

4.4. RODZINY Z DZIEĆMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
4. Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców oraz uatrakcyjnienie infrastruktury edukacyjno-kulturalnej i opiekuńczej.	4.1. Zróżnicowanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz powołanie "mediateki" jako cyfrowego placu zabaw.	2026-2029	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna, LCK, lokalne szkoły
	4.2. Zapewnienie stałej opieki pielęgniarstwa w szkołach.	2026-2029	Dyrektorzy szkół, Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ) / Przychodnia, Szpital
	4.3. Organizacja bezpłatnych lub niskokosztowych warsztatów, szkoleń i statych imprez integracyjnych przy wykorzystaniu potencjału Kół Gospodyń Wiejskich i świetlic.	2026-2029	KGW, Świetlice wiejskie, LCK, NGO

5. ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania działań opisanych w rozdziale 4 – Plan Deinstytucjonalizacji usług społecznych – umożliwia lepsze zidentyfikowanie i wykorzystanie dostępnych środków na realizację usług społecznych. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029 przewiduje przede wszystkim korzystanie z funduszy zewnętrznych, w szczególności środków Unii Europejskiej, krajowych programów wsparcia oraz funduszy pochodzących z budżetu województwa. Wkład własny gminy będzie miał charakter uzupełniający, zapewniając przede wszystkim ciągłość oraz stabilność wdrażanych działań.

Realizacja działań ujętych w niniejszym Planie opierać się będzie na następujących źródłach finansowania:

- środkach unijnych,
- środkach ministerialnych i funduszach krajowych,
- środkach z budżetu Województwa Mazowieckiego,
- środkach własnych Miasta i Gminy Lipsko,
- innych dostępnych funduszach i instrumentach zewnętrznych.

Poniżej przedstawiono zestawienie potencjalnych, szczegółowych źródeł finansowania działań ujętych w Planie. Zawarte w tabelach programy i fundusze odzwierciedlają aktualne możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Choć ich dostępność i warunki mogą ulegać zmianom w czasie, obecnie stanowią one solidną podstawę do planowania oraz inspirowania się przy pozyskiwaniu finansowania.

Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
		Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
	Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkania	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.
	Usługi społeczne na rzecz rodzin	Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediację.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenia pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
	Rewitalizacja miast	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Likwidacja przeszkód utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
		Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie obiektów	Przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznej.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	-	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	Program Aktywny Maluch 2022-2029	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa	Program „Aktywni Seniorzy - ASY”	Osoby w wieku 60+ oraz ich opiekunowie	Edukacja, rozwój polityki senioralnej, aktywizacja	Program wieloletni wspierający aktywność społeczną, edukacyjną i kulturalną, obejmujący rozwój polityki senioralnej, edukację, integrację międzypokoleniową, partycypację społeczną i dzienne formy wsparcia.
	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Opieka wytchnieniowa” dla	Osoby z niepełnosprawnościami	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		Organizacji Pozarządowych	ami, Rodziny z dziećmi		uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne”	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgnacyjna (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń, 5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem”	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnościami	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnościami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.
		„Wsparcie Inicjatyw”	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (80%) i budżet gminy (20%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa Mazowieckiego (max. 80%)	"Wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Mazowszu"	Osoby z niepełnosprawnościami	Dostęp do kultury dla osób z niepełnosprawnościami	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna
		„Mazowsze dla młodzieży"	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych"	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniące rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne"

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

Poniżej przedstawiono system monitorowania realizacji, oceny efektywności oraz pomiaru wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029. Szczególny nacisk położono na dokładne określenie metod ewaluacji podejmowanych działań, co umożliwi rzetelną i wszechstronną ocenę ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wspieranie rozwoju społecznego w gminie. Proces ewaluacji będzie obejmował zarówno analizę stopnia realizacji zaplanowanych zadań, jak i ocenę osiągnięcia wyznaczonych wskaźników efektów i oddziaływania.

Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia będzie prowadzony regularnie, z wykorzystaniem danych zarówno ilościowych, jak i jakościowych. Takie podejście pozwoli na bieżące wychwytywanie zmieniających się potrzeb mieszkańców, elastyczne dostosowywanie działań oraz zapewnienie wysokiej skuteczności realizowanych usług społecznych w mieście i gminie Lipsko.

6.1. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029 zostały przypisane do poszczególnych celów szczegółowych. Ich zastosowanie pozwoli na ocenę postępów w realizacji głównego celu, jakim jest stworzenie spójnego i dostępnego systemu usług społecznych odpowiadającego na złożone potrzeby lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób z problemami zdrowia psychicznego.

Wskaźniki zostały usystematyzowane według obszarów interwencji, których dotyczą. Warto jednak podkreślić, że ze względu na ich charakter przekrojowy, niektóre wskaźniki mogą odnosić się do więcej niż jednego obszaru wsparcia, mimo iż formalnie przypisane są do konkretnego celu. Szczegółowy wykaz wskaźników monitorujących realizację poszczególnych celów szczegółowych przedstawia poniższa Tabela 13.

Tabela 13. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa seniorów poprzez rozwój lokalnych usług opiekuńczych, zdrowotnych i aktywizacyjnych.	Liczba seniorów biorących udział w spotkaniach edukacyjnych.
		Liczba osób formalnie zgłoszonych i przeszkolonych do świadczenia pomocy sąsiedzkiej w rejestrze MGOPS.
		Całkowita liczba godzin usług opiekuńczych świadczonych w formie pomocy sąsiedzkiej w ciągu roku.
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
2.	Zwiększenie samodzielności oraz możliwości niezależnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.	Liczba godzin zajęć aktywizacyjnych, terapeutycznych i integracyjnych przeprowadzonych w placówce w skali roku.
		Liczba zakupionych i aktywnych w systemie tele-opieki opasek bezpieczeństwa.
		Liczba członków rodzin/opiekunów faktycznych, którzy odciążeni zostali w opiece dzięki zabezpieczeniu usług wytchnieniowych.
OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
3.	Zwiększenie dostępności do specjalistów oraz rozwój infrastruktury wspierającej	Liczba przeprowadzonych warsztatów usamodzielniających i integracyjnych w placówce.
		Liczba przejechanych kilometrów w ramach wsparcia transportowego dla osób z utrudnionym dostępem komunikacyjnym.

		Liczba zakontraktowanych/zabezpieczonych w budżecie wyjazdowych świadczeń medycznych lekarza psychiatry.
RODZINY Z DZIEĆMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
4.	Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców oraz uatrakcyjnienie infrastruktury edukacyjno-kulturalnej i opiekuńczej.	Liczba świadczonych godzin stałej opieki pielęgniarstwa w szkołach.
		Liczba sprzedanych lub wydanych bezpłatnych biletów/wejściówek na seanse filmowe w ciągu roku.
		Łączna liczba godzin przeprowadzonych warsztatów i zajęć edukacyjnych w przestrzeni mediateki w skali roku.

Źródło: opracowanie własne

6.2.OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Planu oraz osiągania wskaźników ma na celu zapewnienie skutecznego nadzoru nad postępowaniem wdrażania zaplanowanych działań oraz ocenę stopnia realizacji wyznaczonych celów. Efektywne monitorowanie stanowi kluczowy element powodzenia całego przedsięwzięcia. Regularna analiza pozwoli na bieżąco śledzić zgodność działań z założeniami Planu oraz umożliwi szybkie reagowanie i wprowadzanie korekt w przypadku pojawiających się trudności. Taki system zapewni transparentność oraz odpowiedzialność w procesie realizacji, wspierając efektywne zarządzanie usługami społecznymi w mieście i gminie Lipsko.

Monitoring realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029 oraz stopnia osiągania zaplanowanych wskaźników będzie prowadzony przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z lokalnymi interesariuszami zaangażowanymi w opracowanie i wdrażanie dokumentu, w tym:

- przedstawicielami władz miasta i gminy Lipsko,
- jednostkami organizacyjnymi miasta i gminy Lipsko,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi partnerami społecznymi i instytucjonalnymi.

Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej gromadzić będą dane dotyczące poszczególnych działań. Zebrane informacje – zgodne z określonymi wskaźnikami przypisanymi do celów szczegółowych – będą następnie analizowane przez zespół monitorujący. Na podstawie wskaźników co roku opracowywana będzie karta monitoringu pokazująca postępy w realizacji Planu.

6.3. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem wdrażania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta i Gminy Lipsko na lata 2026-2029 będzie przeprowadzenie ewaluacji podjętych działań. Jej głównym celem będzie ocena efektów oraz zasadności realizowanych interwencji społecznych. Ewaluacja pozwoli określić stopień realizacji celów zawartych w Planie, a także ocenić skuteczność i efektywność podejmowanych działań.

Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony w dwóch etapach:

1. **Ewaluacja on-going (bieżąca)** – prowadzona w trakcie realizacji Planu w formie corocznego sporządzania karty monitoringu, jako integralna część systemu monitorowania. Ma na celu regularną ocenę postępów w realizacji celów operacyjnych oraz identyfikację ewentualnych barier i wyzwań. Dzięki temu możliwe będzie bieżące dostosowywanie działań do zmieniającej się sytuacji społecznej i organizacyjnej.
2. **Ewaluacja ex-post (końcowa)** – przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejme analizę osiągniętych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania zasobów – finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Pozwoli to na ocenę rzeczywistego wpływu podejmowanych działań na jakość życia mieszkańców miasta i gminy Lipsko.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

TABELE	
Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla	6
Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024.....	8
Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne	9
Tabela 4. Poziom wykształcenia	9
Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024	9
Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024	10
Tabela 7. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024.....	10
Tabela 8. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń	12
Tabela 9. Podstawowe informacje o Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipsku	14
Tabela 10. Usługi środowiskowe świadczone na terenie jednostki w 2024 roku	17
Tabela 11. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych	27
Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych	28
Tabela 13. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia	32
WYKRESY	
Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku	8
MAPY	
Mapa 1 Granice Miasta i Gminy Lipsko.....	7